

Posudek vedoucího práce

Posluchač bc. Miloš David podal v akademickém roce 2019/2020 na Husitské teologické fakultě Univerzity Karlovy diplomovou práci s názvem *Dějiny křesťanského mnišství v Egyptě od prapočátků po Šenúteho Velikého*. Kromě úvodu, závěru, seznamu použité literatury a abstraktu má práce deset členěných kapitol.

Autor si vytýčil cíl „objektivně pojednat o egyptském mnišství v době jeho největšího rozmachu ve 4. a 5. století a zároveň vytvořit uvedení do egyptského monasticismu“ (s. 5). Tomuto cíli předchází několik kapitol uvádějících do obecnější problematiky křesťanského mnišství.

V první kapitole *Uvedení do křesťanského mnišství* je pozornost soustředěna na biblické základy křesťanského mnišství a základní prvotní formy.

Druhá kapitola *Předchůdci křesťanského mnišského ideálu v Egyptě* se soustřeďuje na některé filosofické (pythagorejci, novoplatonská spiritualita) a religionistické (therapeuti) aspekty.

Ideály křesťanského mnišství v alexandrijské škole (kapitola třetí) je sondou do myšlení významných představitelů této školy Klementa Alexandrijského a Órigena, o němž se v odborné literatuře (Daniélou) píše jako o tvůrci mnišského ideálu. Čtvrtá kapitola je věnována *Svatému Athanasiovi Velikému a jeho roli v raném egyptském mnišství*, jejíž vyústění a rozšíření je v následující páté kapitole *Literatura raného mnišství*, kde autor přibližuje nejen Athanasiu Život Antonína poustevníka, ale celou řadu raně mnišských textů: *O svatém Pavlu, prvním poustevníku*, *Život Šenútův* a mnišské cestopisy *Historie egyptských mnichů*, *Poučné příběhy pro komořího Lausa* a samozřejmě sbírky výroků a historek - *Apothegmata*. Kapitolou šestou *Prvopočátky křesťanského mnišství v Egyptě* vstupujeme do cílového tématu práce a v kapitole sedmé navštěvujeme *Nejvýznamnější centra egyptského mnišství*, monastýry svatého Antonína, svatého Pavla, Nitrii, centra Kélia, Wadi al Natrun, monastýry v Sohagu, Bílý a Červený monastýr. Autor nezapomíná ani na *Ženy v raném egyptském mnišství* (kapitola osmá). Kapitolou klíčovou je kapitola devátá (*Přední představitelé egyptského mnišství*). Jsou v ní vykresleny portréty a hlavní spirituální důrazy jednotlivých egyptských mnichů: Svatých Pavla Thébského, Antonína Velikého, Amúna a pak zejména nepřehlédnutelných, Pachómia, Makaria Egyptského, Marie Egyptské a Šenúta Velikého. Práce má sice většinou historický charakter, ale bc. Miloš David nenechává bez povšimnutí ani aktuální mnišskou egyptskou mnišskou tradici *Význam a současný stav egyptského mnišství* (kapitola devátá).

Diplomová práce je zdařilá, vychází z patristických pramenů, je opřena o dobrou literaturu, knihu koptského teologa Tadrose Yacouba Malatyho *The Coptic Orthodox Church as an Ascetic Church*, Davida Brakkeho a Andrew Crislipa. *Selected Discourses of Shenoute the Great: Community, Theology, and Social Conflict in Late Antique Egypt*, Wilfried C. Griggse *Early Egyptian Christianity: from its origins to 451 C.E.*, práce Leipoldta (chybí v literatuře), Malatyho, Regnaulta, Rodolpha Yanneyho a dalších. Neopomněl ani české autory (Franc, Milko, Pagáčová, Ventura, Vopatrmý). Práce v sobě nese osobní zaujetí, podepřené osobní zkušeností. Sám kolega David napsal: „Celá práce je koncipována jako pozvánka do egyptského mnišství, tématu, které mi je velmi blízké díky mým bezprostředním zkušenostem s koptským křesťanstvím, mezi které řadím návštěvy mnohých poutních míst na území Egypta, včetně monastýrů, a kontaktů s místními Kopty, mezi kterými mám známé, ba dokonce přátele. Rád bych touto prací pootevřel všem čtenářem dveře do mé milované země a tématu, které je mou srdeční záležitostí.“ (s. 10) Pro český prostor je objevná zejména kapitola 9.7., tedy postava a spirituální přínos Šenúty Velikého.

Mám-li se vyjádřit také kriticky, pak by možná neškodilo, odpoutat se více od vědeckých autorit a prozkoumat samotné texty, třeba Pachomiových řeholí či Šenútovy texty. Zbytečné překlepy lze přehlédnout.

Práce je originální, zabývá se ne tak známou problematikou, umně syntetizuje historii a aktuálnost tématu.

Jednoznačně práci doporučuji k obhajobě a zároveň kolegovi Miloši Davidovi doporučuji pokračovat v nastartované vědecké práci.

Doc. ThDr. Václav Ventura, Th.D.

5. května 2020